

> Retouradres Postbus 2011 2500 EA Den Haag

Ms Viviane Reding
Vice President Europese Commissie
Europese Commissie
Wetstraat, 200
B-1049 Brussel
België

**Directie Constitutionele
Zaken en Wetgeving**
Afdeling Staatsinrichting en
Bestuur
Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 2011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ministeries/bzk
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Datum 19 mei 2014
Betreft Verkiezing van de leden van het Europees Parlement

Kenmerk
2014-000274168
Uw kenmerk

Geachte Vice-President Reding,

Volgens de rechten van het burgerschap van de Unie heeft iedere burger van de Unie die verblijf houdt in een lidstaat waarvan hij geen onderdaan is, het actief en passief kiesrecht bij de verkiezingen voor het Europees Parlement in de lidstaat waar hij verblijft, onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die staat.

De wijze van uitoefening van het actief en passief kiesrecht in een lidstaat waarvan een burger van de Unie geen onderdaan is, is uiteengezet in de 'Richtlijn 93/109/EG van de Raad van 6 december 1993 tot vaststelling van de wijze van uitoefening van het actief en passief kiesrecht bij de verkiezingen voor het Europees Parlement ten behoeve van de burgers van de Unie die verblijven in een lidstaat waarvan zij geen onderdaan zijn' (hierna: de richtlijn).

De richtlijn voorziet erin dat een kiesgerechtigde burger van de Unie die verblijft in een andere lidstaat dan de lidstaat waarvan hij onderdaan is, de keuze heeft om aan de verkiezing deel te nemen in de lidstaat waar hij verblijft, dan wel in de lidstaat van zijn herkomst. Ter voorkoming dat kiezers dubbel kunnen stemmen, is in de richtlijn voorzien in een gegevensuitwisseling tussen lidstaten. Deze gegevensuitwisseling houdt in dat als een kiezer zich laat opnemen in het kiezersregister van de lidstaat waar hij verblijft, deze lidstaat daarvan de lidstaat van herkomst van deze kiezer op de hoogte stelt door een set overeengekomen gegevens uit wisselen. De lidstaat van herkomst kan dan vervolgens de nodige maatregelen nemen opdat de betreffende personen niet in meer dan een lidstaat hun kiesrecht uitoefenen.

De afgelopen jaren is er in EU-verband de gegevensuitwisseling tussen de lidstaten meermaals onderwerp van overleg geweest. Na de verkiezingen in 2009 is, naar aanleiding van gesignaleerde knelpunten de richtlijn gewijzigd. De doorgevoerde wijzigingen richten zich primair op het passieve kiesrecht. De knelpunten die zich destijds op dit punt voordeden zijn, zo is de ervaring van Nederland, deze verkiezingen achterwege gebleven. Ten aanzien van het actieve kiesrecht is het na de verkiezing in 2009, rekening houdend met de verschillende systemen van de lidstaten, gebleven bij afspraken om de gegevensuitwisseling zo goed mogelijk te laten verlopen. Tot een verandering van de systematiek waardoor gegevensuitwisseling niet langer nodig is, is het echter niet gekomen. Ondanks gemaakte afspraken over de gegevens uitwisseling zijn er bij de voorbereiding van de komende verkiezing van de leden van het Europees Parlement in Nederland enkele knelpunten gerezen waarvoor ik graag uw

aandacht wil vragen. Het gaat om twee knelpunten die hieronder nader worden geduid.

Kenmerk
2014-0000274168

1. Meervoudige nationaliteiten

Sommige kiezers hebben naast de Nederlandse nationaliteit ook de nationaliteit van een andere EU-lidstaat. De gegevensuitwisseling met andere lidstaten voorkomt niet dat deze personen van zowel Nederland als deze andere lidstaat, een oproep krijgen om te stemmen. Deze kiezers zouden – hoewel dat conform de Nederlandse wetgeving (Kieswet) strafbaar is – tweemaal hun stem kunnen uitbrengen.

2. Onvolkomenheden in de gegevensuitwisseling

Nederland heeft klachten ontvangen van Nederlanders die melden oproepen te ontvangen in de lidstaat van verblijf terwijl men zich niet in het betreffende land heeft geregistreerd. Deze personen willen juist stemmen voor de Nederlandse leden van het Europees Parlement. Ook is geconstateerd dat in de aangeleverde gegevens personen voorkomen die inmiddels niet meer verblijven in de lidstaat die de gegevens aanlevert, maar elders in de wereld. U zult begrijpen dat dit tot problemen leidt, omdat het er toe zou kunnen leiden dat een kiezer de facto wordt uitgesloten van het kiesrecht.

Nederland heeft de indruk dat, ondanks de inspanningen van alle lidstaten, de gegevensuitwisseling onvolkomenheden bevat. De ontvangen gegevens van sommige lidstaten zijn niet compleet waardoor Nederland de gegevens niet kan verwerken. Daarnaast is er reden om aan te nemen dat in een aantal gevallen de gegevens niet juist zijn.

Voor genoemde knelpunten vormen naar mijn mening een bedreiging voor het vertrouwen in een correct verloop van de verkiezingen. Voor een correcte verkiezing van een volksvertegenwoordigend lichaam zou het toch vanzelfsprekend moeten zijn dat elke burger precies éénmaal stemrecht heeft.

Na de vorige verkiezing van de leden van het Europees Parlement in 2009 heeft de Europese Commissie een evaluatie opgesteld om na te gaan waar verbeteringen mogelijk zijn. Ik vertrouw erop dat de Commissie dit weer zal doen na de komende verkiezing. Graag draagt Nederland aan de evaluatie bij door een verdere analyse te maken van de genoemde knelpunten en waar mogelijk voorstellen te doen voor het oplossen daarvan. Zonder daarop vooruit te willen lopen, hecht ik eraan te benadrukken dat voor het oplossen van de knelpunten mogelijk verdergaande maatregelen nodig zijn dan het maken van (extra) afspraken over de gegevensuitwisseling.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk